

Samenvatting Duurzaamheidscafé, 9 april

Onderwerp: stoppen van de salderingsregeling per 1 januari 2027

Op 9 april organiseerde de gemeente Renkum een bewonersavond over het stoppen van de salderingsregeling voor zonnepanelen. Deze regeling stopt per 1 januari 2027. Veel bewoners hebben vragen over wat dit betekent voor hun energierekening, hun zonnepanelen en mogelijke investeringen. Tijdens de avond gaven verschillende partijen uitleg en konden bewoners vragen stellen. Deze samenvatting zet de belangrijkste informatie overzichtelijk op een rij, met speciale aandacht voor wat bewoners zelf kunnen doen.

1. Waarom stopt de salderingsregeling?

Een medewerker van de Energiewinkel Renkum gaf een korte uitleg over de achtergrond van het besluit. Het stoppen van de salderingsregeling is een besluit van de landelijke politiek. Daar liggen meerdere redenen aan ten grondslag.

Belangrijkste redenen:

- Salderen zorgde ervoor dat energieleveranciers hogere stroomprijzen moesten rekenen, ook voor mensen zonder zonnepanelen.
- De overheid liep belastinginkomsten mis, omdat ook de energiebelasting werd gesaldeerd.
- Het elektriciteitsnet raakt steeds voller; de overheid wil dat mensen hun zonnestroom vaker zelf gebruiken in plaats van terugleveren.

Daarnaast zijn zonnepanelen goedkoper geworden en werken ze efficiënter dan vroeger. Daardoor blijven ze volgens de overheid interessant, ook zonder salderen.

2. Wat verandert er per 1 januari 2027?

Tot en met 2026 worden afgenomen stroom en teruggeleverde stroom met elkaar verrekend. Dat verandert vanaf 1 januari 2027.

Vanaf dat moment:

- Wordt teruggeleverde stroom niet meer gesaldeerd;
- Betaal je energiebelasting over alle stroom die je afneemt van het net;
- Krijg je een aparte terugleververgoeding voor alle stroom die je teruglevert;
- Mogen energieleveranciers terugleverkosten rekenen.

De overheid heeft wel een vangnet ingebouwd. In de eerste drie jaar na het stoppen van salderen moet de terugleververgoeding minimaal 50% van het kale stroomtarief zijn (dus zonder energiebelasting). Deze regel geldt voor alle soorten contracten. De ACM controleert of leveranciers zich hieraan houden.

3. Uitleg en toezicht: Autoriteit Consument & Markt (ACM)

De Autoriteit Consument & Markt legde uit wat de rol van de ACM is. De ACM controleert of energieleveranciers eerlijk werken, duidelijke informatie geven en redelijke tarieven hanteren.

Zij lichtte toe waarom terugleverkosten worden gerekend. Energieleveranciers hebben extra kosten door klanten met zonnepanelen, onder andere doordat zonnestroom lastig te voorspellen is en omdat zonnepaneelbezitters vaak stroom afnemen op dure momenten. Die kosten werden vroeger over alle klanten verdeeld; nu worden ze gericht doorbelast.

De ACM heeft meerdere onderzoeken uitgevoerd en ziet dat:

- Leveranciers daadwerkelijk extra kosten maken;
- Leveranciers hier tot nu toe geen onredelijke winsten op maken;
- Tarieven en kosten actief worden gemonitord, met handhaving waar nodig.

Vaste en dynamische contracten

Bij een dynamisch energiecontract is de terugleververgoeding gelijk aan de prijs per kwartier van stroom. Dat kan gunstig zijn, maar brengt ook risico's met zich mee. Bij negatieve stroomprijzen moet je betalen om terug te leveren. Dynamische contracten hebben meestal geen vaste terugleverkosten, maar schommelingen horen erbij.

De boodschap van de ACM was: geen enkel contract is standaard het beste. Kijk goed naar je eigen situatie en vergelijk contracten op alle onderdelen.

4. Verwarring over energierekeningen

Veel bewoners gaven aan dat energierekeningen moeilijk te begrijpen zijn. Dat herkent de ACM. Op de energierekening zie je alleen:

- Stroom die je van het net afneemt;
- Stroom die je teruglevert aan het net.

Stroom die je direct van je zonnepanelen gebruikt, zie je **niet** terug op de rekening. Daardoor lijkt het soms alsof je minder stroom verbruikt dan in werkelijkheid het geval is. De ACM onderzoekt hoe energierekeningen duidelijker kunnen worden.

5. Zonnepanelen bij sociale huurwoningen – Vivare

Woningcorporatie Vivare vertelde hoe de situatie is voor huurders. Vivare heeft in Renkum ongeveer 3.000 woningen, waarvan een groot deel zonnepanelen heeft. De zonnepanelen zijn eigendom van Vivare; huurders betalen hiervoor servicekosten per paneel.

Door de veranderende regels is het beleid aangepast:

- Zonnepanelen worden niet meer standaard opgelegd bij renovaties.
- Huurders krijgen een keuze of zij panelen willen.
- Tegenwoordig worden meestal 6 panelen aangeboden in plaats van 8.
- Nieuwe huurders krijgen geen financiële opbrengstgarantie meer.
- Bestaande garanties blijven wel gelden.

Huurders die denken dat zij er financieel op achteruitgaan, moeten zelf contact opnemen met Vivare en hun energierekening laten zien. Vivare kan dit niet automatisch volgen.

6. Praktische uitleg en adviezen – Vattenfall

Vattenfall benadrukte dat zonnepanelen nog steeds zinvol zijn, maar vooral om je woonlasten te verlagen, niet om geld te verdienen. Het energiesysteem wordt steeds meer één geheel: zonnepanelen, elektrische auto's, warmtepompen en slimme software werken samen.

Gemiddeld gebruiken huishoudens nu ongeveer 30% van hun zonnestroom zelf. Door slimmer om te gaan met energie is een hoger percentage haalbaar. Vattenfall en andere partijen kunnen bewoners helpen met advies en doorrekeningen.

Praktische tips voor bewoners: een overzicht

Tot slot een overzicht van de belangrijkste praktische tips waar bewoners thuis direct iets mee kunnen doen.

Gebruik zo veel mogelijk je eigen zonnestroom

- Zet wasmachine, vaatwasser en droger aan als de zon schijnt.
- Laad een elektrische auto overdag op.
- Verwarm (bij) elektrisch op zonnige momenten om gas te besparen.
- Gebruik timers, slimme stekkers of apps om dit te automatiseren.

Denk goed na over je energiecontract

- Vergelijk niet alleen de totaalprijs, maar ook:
 - kWh-prijs,
 - Terugleververgoeding,
 - Terugleverkosten,
 - Vaste kosten.
- Een vast contract is niet altijd beter dan een dynamisch contract.
- Laat je helpen door de Energiewinkel of een energiecoach.

Overweeg investeringen, maar laat je goed adviseren

- Zonnestroomboiler: relatief betaalbaar, vaak terugverdiend in ±5 jaar.
- Kleine thuisbatterij: gemiddeld ±7 jaar terugverdientijd.
- Grote batterijen: momenteel vaak nog te duur (20–25 jaar).
- Reken altijd jouw eigen situatie door; gemiddelden zijn geen garanties.

Wees alert op verkoop en aanbiedingen

- Wees voorzichtig met telefoon- en deurverkopers.
- Laat je niet onder druk zetten.
- Vraag altijd onafhankelijke informatie (bijv. Energiewinkel, Milieu Centraal).

Voor huurders

- Controleer of je servicekosten voor zonnepanelen nog opwegen tegen je besparing.
- Had je een opbrengstgarantie en ga je erop achteruit? Meld je bij je verhuurder.
- Vraag hulp bij het begrijpen van je energierekening.

Samenvattende boodschap van de avond:

De spelregels veranderen, maar zonnepanelen blijven nuttig. Door slimmer om te gaan met energie, je goed te laten informeren en keuzes te maken die bij jouw situatie passen, kun je ook na 2027 grip houden op je energierekening.

Bijlage: vragen en antwoorden

Dit document bevat een overzicht van alle vragen die zijn gesteld door bewoners tijdens het Duurzaamheidscafé van 9 april, aangevuld met vragen die na afloop per e-mail zijn ingediend. Bij iedere vraag staat het bijbehorende antwoord, gebaseerd op de toelichtingen van de sprekers (ACM, Energiewinkel, Vivare en Vattenfall) en de nadere terugkoppeling na afloop.

1. Energiecontracten, salderen en teruglevering

Vraag: Maakt het voor de 50%-regel uit of je een vast, variabel of dynamisch contract hebt?

Antwoord: Nee. De wettelijke regel dat de terugleververgoeding minimaal 50% van het kale leveringstarief moet zijn, geldt voor **alle typen contracten**. Bij dynamische contracten speelt deze regel in de praktijk vaak geen rol, omdat de terugleververgoeding daar gelijk is aan de actuele marktprijs.

Vraag: Bij een dynamisch contract is de terugleververgoeding toch 100%?

Antwoord: Dat klopt. Bij een dynamisch contract krijg je voor teruggeleverde stroom dezelfde prijs als je zou betalen bij afname op dat moment. Dat kan gunstig zijn, maar betekent ook dat je te maken krijgt met prijsschommelingen.

Vraag: Wat gebeurt er als de stroomprijs negatief is en je levert terug?

Antwoord: Bij een dynamisch contract betaal je dan de negatieve prijs. Je moet dus betalen om stroom terug te leveren. Dit risico hoort bij een dynamisch contract en vraagt actief sturen op momenten van teruglevering.

Vraag: Is de 50% terugleververgoeding inclusief btw?

Antwoord: Nee. De 50% wordt berekend over het kale leveringstarief, dus exclusief energiebelasting. Over dat bedrag wordt vervolgens wel btw berekend.

Vraag: Krijgt de energieleverancier btw als hij mijn stroom doorverkoopt?

Antwoord: Nee. Leveranciers dragen geen btw af over doorverkoop van stroom. Alleen de consument betaalt btw over de stroom die hij afneemt.

2. Terugleverkosten en toezicht

Vraag: Waarom bestaan terugleverkosten eigenlijk?

Antwoord: Energieleveranciers maken extra kosten door klanten met zonnepanelen. Zonnestroom is lastig te voorspellen, wat kan leiden tot onbalanskosten. Daarnaast kopen zonnepaneelbezitters vaak stroom in op duurdere momenten. Terugleverkosten zorgen ervoor

dat deze kosten niet meer worden verdeeld over alle klanten, maar terechtkomen bij de groep die ze veroorzaakt.

Vraag: Verdienen energieleveranciers extra aan terugleverkosten?

Antwoord: Volgens onderzoeken van de ACM niet. In eerdere jaren rekenden leveranciers zelfs minder kosten door dan zij daadwerkelijk maakten. De ACM controleert of kosten redelijk zijn en kan handhaven als dat niet zo is.

3. Inzicht in de energierekening

Vraag: Ik zie mijn eigen zonnestroom niet terug op de energierekening. Klopt dat?

Antwoord: Ja, dat klopt. Op de energierekening zie je alleen stroom die je van het net afneemt en stroom die je aan het net teruglevert. Stroom die je direct zelf gebruikt, wordt niet zichtbaar gemaakt. Dat kan verwarrend zijn.

Vraag: Op mijn jaarafrekening staat ‘verbruik’, maar dat voelt niet logisch.

Antwoord: Wat op de jaarafrekening vaak ‘verbruik’ wordt genoemd, is in werkelijkheid de stroom die je van het net hebt afgenomen. Je echte energiegebruik bestaat uit: zelf opgewekte stroom + netafname – teruglevering.

4. Zonnepanelen bij sociale huur (Vivare)

Vraag: Wat betaal ik precies per paneel bij Vivare?

Antwoord: De servicekosten per paneel zijn bedoeld om de investering, het onderhoud, de monitoring en garanties kostendekkend te maken. Vivare mag hiervoor servicekosten rekenen, maar geen huurverhoging.

Vraag: Geldt de €1-per-maand-garantie nog steeds?

Antwoord: Voor bestaande huurders die deze garantie eerder hebben gekregen, blijft deze gelden. Voor nieuwe huurders wordt deze garantie niet meer gegeven.

Vraag: Wat moet ik doen als ik denk dat ik er financieel op achteruitga?

Antwoord: De huurder moet zelf contact opnemen met Vivare en de energierekening aanleveren. Vivare heeft geen inzicht in individuele energierekeningen.

Vraag: Vervallen de servicekosten na 20 jaar?

Antwoord: Nee, niet automatisch. Ook na 20 jaar zijn er onderhouds- en beheerkosten. Wel is aangegeven dat de hoogte van de servicekosten dan opnieuw bekeken moet worden.

Vraag: Wie controleert of de zonnepanelen goed werken?

Antwoord: Vivare laat de panelen monitoren door een externe partij. Als panelen niet goed functioneren, wordt het probleem verholpen en kan compensatie volgen.

5. Thuisbatterijen, boilers en techniek

Vraag: Is een thuisbatterij rendabel?

Antwoord: Dat verschilt sterk per huishouden. Kleine (plug-in) batterijen hebben gemiddeld een terugverdientijd van ongeveer 7 jaar. Grote vaste batterijen zijn veel duurder en kennen vaak terugverdientijden van 20 tot 25 jaar.

Vraag: Is een zonnestroomboiler interessant?

Antwoord: Ja, voor veel huishoudens wel. Een zonnestroomboiler gebruikt overtollige zonnestroom om water te verwarmen en heeft vaak een terugverdientijd van ongeveer 5 jaar.

Vraag: Kun je zonnepanelen uitzetten bij negatieve prijzen?

Antwoord: Veel moderne omvormers kunnen (handmatig of automatisch) worden uitgeschakeld. Er bestaan ook externe diensten die dit automatisch regelen.

6. Energiedelen (vragen uit de zaal én per e-mail)

Vraag: Welke energieleveranciers faciliteren energiedelen?

Antwoord: Op dit moment heeft de ACM geen volledig overzicht van leveranciers die energiedelen faciliteren. Er is nog onduidelijkheid over de voorwaarden, zoals de vraag of verkoper en afnemer bij dezelfde leverancier moeten zitten. Tijdens de bijeenkomst werd genoemd dat **om|energie** energiedelen al faciliteert. Vattenfall gaf aan bezig te zijn met voorbereidingen.

Vraag: Kan energiedelen ook met verschillende energieleveranciers?

Antwoord: Dit is op dit moment nog niet duidelijk uitgewerkt. De regelgeving is in ontwikkeling en wordt als complex ervaren. De ACM herkent deze onduidelijkheid.

Vraag: Kan een school in de wijk zonnestroom delen met buurtbewoners?

Antwoord: In theorie is dit wenselijk en zinvol, vooral voor scholen met veel zonnepanelen en weinig eigen verbruik in de zomer. In de praktijk vormen de huidige regels een hoge drempel, omdat productie en afname per kwartier gematcht moeten worden. De ACM gaf aan dit ook als een probleem te zien en erkent dat deze regels nuttige lokale oplossingen nu belemmeren.

7. Gas, warmtepompen en netkosten (vraag na afloop)

Vraag: Waarom betaal je nog zo lang hoge netkosten bij heel laag gasverbruik?

Antwoord: Bij huishoudens die overstappen op een all-electric warmtepomp en alleen nog gas gebruiken om te koken, daalt het gasverbruik sterk. Toch blijft het hogere nettatarief vaak nog minimaal 12 maanden gelden. Dit komt uit een tijd waarin meters maar één keer per jaar werden uitgelezen. Nu vrijwel iedereen een slimme meter heeft, vinden zowel ACM als Vattenfall deze vertraging niet meer logisch. Dit punt is door hen herkend als een knelpunt en wordt meegenomen richting netbeheerders en beleidsmakers.

Slotopmerking

Een deel van de vragen kan nu al beantwoord worden, maar andere punten vragen nog om verdere uitwerking in wetgeving, uitvoering of beleid. De betrokken partijen hebben aangegeven deze signalen serieus te nemen en mee te nemen binnen hun eigen organisaties.